

Depressieve stoornissen

De zorglijn depressieve stoornissen van de afdeling Psychiatrie in het Erasmus MC is gespecialiseerd in de behandeling van patiënten met een depressie. Bij een depressie is iemand langere tijd somber en heeft hij geen interesse of plezier meer in de dagelijkse bezigheden. Daarnaast zijn er meestal andere klachten, zoals problemen met slapen en eten, lichamelijke onrust, traagheid, vermoeidheid, verlies van energie, concentratieproblemen, besluiteloosheid, gevoelens van waardeloosheid en schuld en gedachten aan de dood of zelfdoding. De klachten verstoren het dagelijkse leven en er is sprake van psychisch lijden. De zorglijn depressieve stoornissen bestaat uit een polikliniek, een deeltijdbehandeling en een kliniek.

Polikliniek

De meeste patiënten komen op onze polikliniek voor een 'tweede mening'. Wij geven advies over diagnose en verdere behandeling. Ook kunnen patiënten een kortdurende behandeling krijgen. Deze behandeling kan verschillende onderdelen bevatten, zoals psycho-educatie, medicatie en psychotherapie.

Op de polikliniek wordt de diagnose gesteld aan de hand van een uitvoerig gesprek met de patiënt en een onderzoek door de arts en de psychiater. Zo nodig zijn er ook gesprekken met de naasten van de patiënt. Soms worden er tests door een psycholoog gedaan ter ondersteuning van de diagnostiek.

Deeltijdbehandeling

De indicatie voor deeltijdbehandeling wordt meestal gesteld na diagnostiek op de polikliniek (zie boven). Op de deeltijdbehandeling komen patiënten met minder ernstige, maar vaak lang bestaande depressieve klachten voor een behandeling. Deze bestaat uit een driedaags programma met een vaste duur van 16 weken. 's Avonds en op dagen dat er geen programma is, zijn de patiënten thuis. De behandeling bestaat uit verschillende onderdelen, zoals psycho-educatie, cognitieve therapie, mindfulness, assertiviteitstraining en bewegingstherapie. De patiënten volgen alle therapieën in groepsverband. Een groep bestaat uit 9 tot 10 patiënten. Een deel van de patiënten gebruikt tijdens de deeltijdbehandeling ook antidepressiva.

Kliniek

Observatieperiode

In de kliniek kunnen patiënten met ernstige depressieve klachten terecht voor een behandeling. Ze zijn dag en nacht aanwezig. De eerste twee weken van het verblijf dienen als observatieperiode, met als doel een juiste diagnose te stellen. Hiervoor is het nodig om medicijnen die de patiënt gebruikt af te bouwen, zoals antidepressiva, maar ook benzodiazepines (slaap- en kalmeringsmiddelen). Het behandelteam is zeer ervaren in het motiveren en begeleiden van patiënten bij de medicatieafbouw en de medicatievrije observatie. Vervolgens krijgt de patiënt een advies voor verdere behandeling.

Behandeling

De behandeling van een ernstige depressie kan verschillende elementen bevatten, zoals een dagprogramma, antidepressiva en ECT (elektroconvulsie therapie). Het dagprogramma bestaat uit psycho-educatie, dagactiviteiten, bewegingstherapie, running therapie en het handhaven van een

goed dagnachtritme. De meeste patiënten krijgen antidepressiva die worden gedoseerd op basis van de bloedspiegel. Zo nodig wordt het effectversterkende middel lithium toegevoegd. Als er dan nog onvoldoende effect is, wordt de medicatie gestaakt en vervolgens krijgt de patiënt een klassieke MAO-remmer voorgeschreven. In de behandeling is geen plaats voor benzodiazepines (slaap- en kalmeringsmiddelen). Als de medicijnen onvoldoende effect hebben of in levensbedreigende situaties (bijvoorbeeld wanneer de patiënt niet meer eet en drinkt), krijgt de patiënt elektroconvulsietherapie (ECT). ECT is sinds 15 jaar een specialiteit van de afdeling, die beschikt over een grote expertise op dit gebied.

Elektroconvulsietherapie (ECT)

Bij patiënten met een ernstige depressie die geen baat hebben bij antidepressiva kan ECT uitkomst bieden. Bij deze therapie wordt onder volledige narcose een epileptische aanval opgewekt door middel van kleine stroomstootjes. De werking van ECT is niet precies bekend, maar het zorgt er voor dat de depressieve klachten afnemen. Gemiddeld bestaat een behandeling uit twaalf sessies. Voor de behandeling krijgt de patiënt een uitgebreide keuring. Hierbij is een anesthesioloog betrokken.

Betrokken disciplines

Voor onderzoek en behandeling van eventuele lichamelijke ziekten, die gelijktijdig met een depressie kunnen voorkomen, bestaat een nauwe samenwerking met alle academische medische specialisten. Op de polikliniek zijn behalve psychiaters ook artsen in opleiding tot psychiater werkzaam. Op de kliniek werken daarnaast ook verpleegkundigen en vaktherapeuten, zoals activiteitenbegeleiders en bewegingstherapeuten. Op de deeltijdbehandeling zijn naast verpleegkundigen ook psychologen/psychotherapeuten werkzaam.

Wetenschappelijk onderzoek

Binnen de zorglijn depressieve stoornissen richt het wetenschappelijk onderzoek zich vooral op (de effectiviteit van) ECT, het voorkomen van terugval na succesvolle ECT en op de effectiviteit van antidepressiva.

Contact

Afdeling Psychiatrie, Erasmus MC
Dp gebouw
P2 Zorglijn depressieve stoornissen
's-Gravendijkwal 230, 3015 CE Rotterdam
Telefoon: 010 - 7040139
E-mail: depressievestoornissen@erasmusmc.nl

Meer informatie/ website

www.erasmusmc.nl/psychiatrie/patientenzorg/p2